

Budapestre vonatkozó újságcikk

Osztályozás

69

Szerző:

Cím: *Még jobban megdrágul az építkezés*

Hely

Idő

"1920"

Forrás:

Pesti Napló

Személy

Helyszám

Byp.
(Hely)1920 $\frac{x}{19}$
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Székesfehérvári házinyomda 1920

Még jobban megdrágul az építkezés

(Saját tudósítónktól.) Egyetlen iparág sem szenvedett annyit az utóbbi szűk-esztendő alatt Magyarországon, mint az építőipar. Már jóval a háboru előtt megkezdődött a pangás, amikor a külföldi tőke visszavonult és jelzálogkölcsonöket nem folyósítottak bankjaink. A háboru alatt és a háboru óta valósággal a halál némasága váltotta fel az építőiparban az életet. Most a leromlott bérházak tatarozásától vártak az építőiparosok némi lendületet, azonban a háztulajdonosok, akiket rengeteg adó és illeték terhel, nem képesek a szükséges javítási munkákat elvégeztetni. Erre vonatkozóan tanácskozások is indultak már meg, hogy a háztulajdonosok valamilyen módon eljöhessenek annak, hogy a javításokat elvégeztethessék.

Enyhítette bizonyos mértékben az építőipar kétségbeesztő helyzetét az az építkezés, amelyet most az állam indított meg, hogy a *hajléktalanokon kislakások emelésével segítsen*. A magántőke azonban teljesen elzárkózott az építkezések elől, aminek elsődleges oka az építkezés hallatlan megdrágulása, amely miatt a bérházak emelése a legkevésbé sem mutatkozik alkalmas tőkebefektetésnek. Éppen ezért érdeklődéssel kell fogadnunk azt a mozgalmat, amely most indult meg az építőmunkások körében. *Béremelést követelnek*, a minimális órabért 12 koronában kívánják megállapíttatni.

Hletékes helyen nyert adataink alapján bepillantást nyújthatunk a béremelést követelő munkások munka- és bérvizonyaiába. Szeptember hónap folyamán a napi rendes munkaidő *kilenc és fél óra* volt. Ezenkívül *tulórában* is dolgoztak a munkások *magasabb munkabérekkel*, amennyiben a rendes munkaidő után, este nyolc óráig teljesített munkáknál a bérek *harminc százalékkal*, éjjeli munka esetén pedig *száz százalékkal* emelkednek. Az állványozóknak nappali idő-

ben a rendes munkaidő előtt, közben vagy után teljesített munkáért, *ötven százalék többlet jár*. A munkásoknak az az ideje, amelyet a munkahelyre való oda- és visszautazással, anyagok és szerszámok oda- és visszaszállításával töltenek el, rendes időnek számít.

Mutatóba közlünk néhány órabért. Az építő munkavezető óránként 18 koronát kap, a falazó kőműves 9.50 koronát, díszvakoló kőműves 10 koronát, lógó állványon dolgozó munkás 12 koronát, habarcskeverő munkás 8 koronát, férfinapszámos 7 koronát, női napszámos 5.50 koronát, kubikos 8 koronát kap óránként. Az ácsállás óradíja 18 korona, az eszmunkásé 12 korona, a segédé 9.50 korona. A kőfaragó munkavezető órábéré 18 korona, a gránitesiszőlőé 12 korona, a segédé 9.50 korona, a napszámosé 7 korona. A terazzo készítő 11 koronát, a padló- vagy faburkoló 11 koronát, a betonkeverő 8.50 koronát kap.

Ezek a munkabérek tagadhatatlanul magasak, azonban figyelembe kell venni, hogy az építőmunkás speciális helyzete miatt *szezonmunkás*, aki az évnek csak bizonyos részében dolgozik. Mindamellett az építőiparosok körében az a felfogás, hogy a béremelés a jelenlegi helyzetben, legalább is a kívánt mértékben, nem méltányos, sőt nem is okos dolog, amennyiben az építés fokozott megdrágítása még jobban elveszi az építettek kedvét és csökkenti a munkaalkalmat. Ez pedig sem az építőiparosok, sem a munkások számára nem kívánatos.

Arra nézve, hogy az építőmunka ne csupán szezonmunka legyen, *okos mozgalom készül a főváros szociális bizottságában*. Indítvány fog elhangzani, hogy a főváros minden lehető belső építési munkát ne az építési szezonban végeztessen, hanem *olyankor, amikor az építkezések szünetelnek*. Ezenformán az építőipar nemcsak a szezonban találna foglalkozást.

Beszéltünk a Magyarországi Építőmunkások Szövetségének vezetőségével. A következő felvilágosítást kaptuk a magasabb bérkövetelésre vonatkozólag:

— Csonka-Magyarországon az építőmunkások 90 százaléka Szövetségünk tagja összesen 38.000 építőmunkás. Ezek közül jelenleg alig 10.000 dolgozik az óriási munkanélküliség miatt. Október 10-én a budapesti építőmunkások 99 százalékának, 5000 embernek jelenlétében gyűlést tartottunk, amelyen egyhangulag kértük a munkaadóktól, hogy a munkadíj óránként **legalább 12 korona**

legyen, a speciális munkát végzők legalább 14 koronát, az életveszélyes helyen dolgozók 18—25 koronát kapjanak. Furcsán keserves a mi helyzetünk. Mig békeidőben az építőmunkások, kőművesek, ácsok mindig 15—20 százalékkal magasabb munkadíjt kaptak, most leghátul kullognak az összes iparágak között fizetség dolgában. Éppen mi vagyunk azok, kik legjobban nyomorgunk, hiszen az építőmunkások 90 százaléka a háboruban részben mint katonák, részben mint hadimunkások háborus szolgálatot teljesítettek. Természetesen ragaszkodunk a nyolc órai munkaidőhöz, de hajlandók vagyunk másfél órával többet dolgozni az ország életrekeltsége érdekében. A nyolc órai munkaidőhöz köteleességünk akkor ragaszkodni, amikor annyi a munkanélküli közöttünk.

— Öröndetes és háládatos dolog, hogy vidéken az állami beszerzési csoportok kedvezményeiben a mi embereinket is részesítik. Amikor a munkás 20 koronáért teljes napi ellátást, heven koronáért egy pár cipőt, inget kap, akkor nem is követel 12 koronás munkabért, megelégszik s örül a 8 koronás órabérnek. Arról szó sincs, hogy mi erőszakkal követeljük a béremelést, mi csak szép szóval kérjük azt. Jelenthetjük, hogy a munkaadók javarésze már teljesítette kérelmünket.